

Megjelenik a lap minden Vasárnap és Csütörtökön. Előfizetni minden cs. k. postahivatalnál, a lapok kiadó hivatalához czimzendő levelekben. Ára évnegyedre 3, félévre 6, évre 12 pengő forint.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasítandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

A Szentegyházutcában, a Kendeffi háznál, 487. szám alatt.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

(HARMADIK ÉVI FOLYAM.)

Hirdetések minden négy hasábr egy sor után 4 pkrért közzétételnek; folytonos hirdetések ill. 8 pcr elengedtetik. Mindenik hirdetésre 15 pkr bélyegdíj előre befizetendő.

A lap anyagi ügyeit érdeklők: u. m. előfizetés, hirdetések, reklamatiók sat. a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

KIADÓ-HIVATAL:

A Központozóban, STEIN könyvkereskedésben.

Előfizetési felhívás

A „K. Közlöny” október-decemberi folyamára.

Oktober elsőjén lapunkra nézve új évnegyed kezdődén, tisztelettel hívjuk fel időszaki irodalmunk barátait, miképp előfizetéseiket e hó végeig beküldeni szíveskedjenek, hogy kiadó-hivatalunk a szükséges intézkedéseket a lap pontos megküldésére eleve megtehesse.

A „K. Közlöny” előfizetési ára: Évnegyedre Belföldön 3 ft. Külföldön 3 ft 30 kr pp.

Az előfizetési pénzek lapunk kiadó-hivatalához Stein Jánoshoz (közép-utcai könyvkereskedésbe) utasítandók. A t. előfizető nevének és az utolsó postának tiszta feljegyzését kéri

a szerkesztőség.

NYILATKOZAT A MINTA-GAZDASZAT ÜGYÉBEN.

Miután a Közlöny július-havi egyik utószámban a honi közönséget egy minta-gazdaszat, mint gazdákat képző intézetnek létesítésére hívtam fel s e tárgyhban a kolozsvári lufutalás alkalmával teltleges fellépésemel ígértém, ne hogy hallgatásom a közönség azon részének, mely

részvétellel kíséri ezen ügy menetét, azonban véleményre szolgáltatasson alkalmat, mintha terveimtől elállva, e téren munkálodni megszüntem volna, ezennel enigazolásom tekintetéből következőkben teszem felvilágosításomat.

A mint e tárgyról irt czikkeimben is felfejtettem, a gazdákat képző intézet létesítését vagy részvényes társulat, vagy az országos Gazdaszati-egylet firmája alatt közadakozás útján vélem eszközölhetők. És miután meggyőződtem, hogy csakis utóbbi uton remélhetünk sikert, a gróf Mikó Imre ő nagyméltósága házában tartott előleges gyűlésben indítványomat előterjesztettem, mely csaknem általános részvétre, és többek, jelesen gróf Teleki Domokos részéről meleg pártolásra talált.

De mindezen kedvező előjelek dacára, a vitakozás rendén felhozott azon okok, miszerint a tervezett intézet létesítése ahoz értő honi kezelők biányia miatt jelenleg kivihetetlen, és főleg az, hogy mielőtt ezen újabb intézet létesítéséhez fognánk nagyobb szükség a már meglevőket, ugymint az országos Gazdaszati-egyletet megszilárdítani, azon meggyőződésre vezettek, hogy a kitűzött tervet sokkal előnyösebb lesz továbbra halasztani, és egész erővel a Gazdaszati-egylet megszilárdulását eszközölni.

Ennek következtében a közgyűlésen ez irányban igyekeztem működni, és a mint a hírlapokból láthatni, működésemet szép siker jutalmazta, miután rögtön a gyűlésben, kilencz ezer egynehány száz forint lön aláírva, mely áldozatot, nem az összeg nagysága, hanem főleg azon készség emeli, melylyel az hozatott, mi újabb bizonyossága annak, hogy Erdély főbirtokosai megmaradt legszebb azon kiváltságukat: „tenni a közjóért”, nem csak értik, de teljesítik is.

Ha ezen ügy, min kételkedni se lehet, a megyékben is hasonló lelkesedéssel fog felkarolhatni, az országos Gazdaszati-egyletnek azon hatáskör, mely azt honi gazdaszatunkra nézve üdvössé teheti, biztosítva leend, mi által egy nagy előlépést

tettünk a kitűzött gazdaszati-képezde hovámarábi létesítésére nézve is, mert az egylet köréből fognak a többi rokon-intézetek, mint annak szükséges, és kiegészítő részei, önkéntesen kifejlődni. És a mennyit ez alkalommal késtünk, annyival gyorsabban fogunk utóbb haladni a feltett czél felé. Addig is mindazok, kik ezen ügy iránt részvételt tanusították, és nevezetesen gazda-tiszt Kis József ur, ki érdekeltségét tetteg is bebizonyította, szíveskedjék e téren tovább is buzgó tevékenységével előreműködni, hogy midőn eljövend az idő „tenni”, az ígért összeg, még többel szapodva, alkossa egyik sark-követ a létesítendő gazdaszati-képezde alapjának.

Gr. Kálnoky Dénes.

Hivatalos jelentés az erd. Gazd. egylet f. h. 22-kén tartott választmányi üléséről. *)

A titkár felolvastván a mult gyűlés jegyzőkönyvét, és a választmány azt némi módosításal hitelesítvén, a választmány minden további tárgyalás előtt indítványra elhatározta, hogy general kormányzó Liechtenstein Frigyes ő hgsége városunkba érkeztek, az egyesület testületileg fogja bemutatni hódolatát. — Ezután a selymészeti szakosztály terjesztette elő javaslatát az iránt, hány és mekkora díjakra kellene a m. kormány e czélra nyert 500 pft.át felosztani. A választmány komolyan fontalván meg a reá bizott tiszt fontosságát, a tárgy alapos megvitatása után a szakosztály javaslatát oda módosítja, hogy: a jövő évben termelendő selyemre, és eperfacsemetekre következő díjakat tűz ki: A) selyemtermelésre: 1) 120 rfrtot annak, a ki a jövő év folytán, még pedig maga nevelt eperfakkal a legtöbb, és legszebb selymet fogja előállítani, 2) 80 pfrtot annak, a ki akár maga nevelt, akár készen kapott fakkal az első díjas után legtöbb és legszebb selymet mutat be; B) az eperfacsemetészetre 5 díj lesz kitűzve u. m. 100 frt, 80 frt, 60 frt, 40, és 20 frt., a melyeket rend szerint azok fognak elnyerni, a kik a jövő évben magról nevelt legtöbb és legszebb eperfacsemeteket fognak bemutatni. Kevesebbel

*) Elnökölt gr. Mikó Imre ő nmlga. — Jelen voltak nmlga gr. Bánffy Miklós, gr. Bethlen János, Kuliseky József, Takács János, Jakab Elek választmányi tagok, Nagy Ferencz, Fínály Henrik titkárok.

mint 100 csemetével nem lehet pályázni, éppen oly kevéssé helysegélőjárásági bizonyítvány nélkül, a mely a pályázásra bemutatott tárgyak valódiságát és azonosságát biztosítja. A szakosztály kívánatára a választmány Kócsi Károly és Balogh János urakat tiszteletbeli egylettagoknak nevezte ki, az elsőbbit a selymészeti, az utóbbit a borászati szakosztály rendes tagjának jelölvén ki. — A kezelő-titkár jelenti, hogy az építési illető újabb m. kormányrendelet következtében, a városi hatóság megtiltotta azon őrház fölépítését az egyleti köztelken, a melyre gr. Lázár Mór ő nga ajándékozta volt a szükséges fákát, és azt inditványozza, hogy e fákát tenné a választmány eladóvá, a mibe a választmány csak úgy egyezett belé, ha előbb megszerzi erre az ajándékozó gróf beleegyezését, és csak azon föltétel alatt, hogy az e fa eladásából bejövő pénz, nem szabad egyébre fordítani, mint építkezésre. — Végre meghatározván a választmány, hogy a hazai borászati érdekében tenni szokott szűreli körutat az idén is megtételi, még pedig közohajtásra a Szilágyságban, a hová annak idején a nmlgu elnök ur, Nagy Ferencz, Páll Sándor és Balogh János urak kíséretében utnak fog indulni.

A bécsi cs. k. állat- és növénytani társulat egy bizottságot nevezett ki, a birodalomban levő turfacmások tudományos megvizsgálására, a mely bizottság f. é. május 5-ki tudósítványában szükségesnek jelentette ki e tekintetben, hogy szólnának fel a kormány organumai az ily helyek tulajdonosait, értesítvén őket a bizottság létezéséről, és működéséről, küldjenek próbákat a nyerhető turfából és a hely más terményeiből a fonnevezett cs. kir. állat- és növénytani társulathoz Bécsben. Ez inditványra a magas belügyminisztérium 14983 sz. alatt f. évi július 28-kán kiadott kibocsátványában reállván, a m. kormány a Gazdasági-egyletrel is közölte, a melynek igazg. választmánya meggyásából ezennel közhírré teszi Fínály Henrik, egyli. titkár.

BELFÖLDI LEVELEZÉS.

Kolozsvár, szept. 22-kén, 1858. — Ma este érkezett városunkba Bukovinából tíz kis magyar fiu, t. Drusbaczky Bonaventura domos (Domokos-) szerzetbeli atya, és Molnár János, Istenségs nevű népes magyar helység kántora vezérlete alatt. A fiuk nevei: Bot Antal, 11 éves; László István, 12 é.; László Mihály, 8 é.; Lőrincz János, 11 é.; Molnár Antal, 7 é.; Molnár Ferencz, 10 é.; Molnár János, 12 é.; Szabó Antal, 13 é.; Istenségs helységéből: Mátyás József, 12 é.; Andrásfalváról; és Bara-

D. Kálmán emlékére.

Egy kis sirhalom van ott a temetőben; Elmegyek én oda, ibolyát ültetek; Hogy emlékeztessen kis fiam szemére, Tiszta kék színével, ha jön a kikelet. Nem feledhetek el kis fiam tégedet, Mintha most is látnám szende kék szemedet!

Mért nem nyugszol most is rengő kis bölcsődben? Almodnál keblemen, nézném szép arcodat, Csókodsnám ajkaidat, folytatnám tovább is Jövő sorsod felett édes ábrándimat. Nem felejtethetlek el kis fiam tégedet, Mintha most is látnám szende kék szemedet!

Születéssed perczt átad megzengette, Oh mily sok reménnyel csüngöttünk sorsodon! Keltő mondott áldást kicsiny életedre; Az anyának jutott, hogy sirjon sírodon. Nem felejtethetlek el kis fiam tégedet, Mintha most is látnám szende kék szemedet!

D. E. Eszter.

EMMA.

Regény.

Irta gróf LÁZÁR KÁLMÁN.

(Folytatás.)

— De lehetséges-e ez? Kérdem magamtól kábultan, és közel voltam hozzá, hogy összeroskadjak.

— És miért nem! szolt egy keserű hang keblemben, — nem a tisztaság anyjának hit-

tem-e egykoron, és egy tévedt nőt kelle utóbb felismernem benne.

Tarnaíról pedig nem tehetem-e fel, hogy minden módot elkövet a hiúság én jött csorba kifenésére. Ő egyedül az élvezetek él, ő a legönzőbb emberek egyike, és nem ő maga mondá-e nekem: „gyöngöcségem az, hogy kit fel tettem magamban meghódítani, a felett minden áron győzedelmeskednem kell.” És végre fele-di-e ő, hogy én voltam az, ki miatt nem engedhetlek ki Emmát. Igaz, nóm eljárása, iránta mutatott megvetése meggyőzhető a felől, hogy ő, áltáva önzésért, ajánlatát visszautasította volna, engem nem szeretve is. De hiszi-e ezt ő? és ha nem, akkor nem valószínű-e, hogy bosszúból is kész mindenre...

Ide jutva, mindent valószínűnek hittem, és eszeveszetten rohantam haza.

Mit valék teendő?

Azt magam se tudtam.

Vallomásra kényszeríteni nőmet, lealázni, és azután a legiszonyuabban megbosszulni magamat.

Emma nem volt szobájában.

Elhatároztam bevárni jöttét, és felindulástól remegve, egy székre veteltem magamat. Egyszerre egy eszme villant át agyamon, mit jó szellemem ada.

— Meg kell tudnom, nem leveleznek-e! kiáltám; ha a legparányibb való van abban, a mit hallek, akkor levelezniük kell.

Az író-asztal nyitva volt.

Perczig haboztam, de legyőzve e habozást, az asztalhoz léptem, és mohó sietséggel fúrkésztam át annak minden rejteket.

Egy barátinca, és anyja néhány levelére akadtam; egy himzett tárczában az altalam hozzá intézettek letél, és ezek közt különös gondal eltéve néhány tölem kapott virágot, végre naplóját.

Szívem erősen vert, arczomat a tettem felletti szegény pirja kezdé előtenni.

Remegve tártam fel a naplót. Az egészet irántami szerelem, bánat a mult felett, és a vágy engemet boldogíthatni, lengi át.

Végtelen öröm rezgett át szívemet, és szemimbe könnyek toltak. Ismét egy angylt vélt-nőmben látni, és csókajaimmal halmozva el a drága iratot, mi eloszlatá kéteyleimet, lázasan szoritám keblemhez.

Ama perczen egy addig észre nem vett papir-darabon akadt meg tekintem.

Egy elszakított levél darabja volt az, nem ismerve az irást, inkább kíváncsiság mint gyanuból olvasni kezdém.

A vér megfagyott ereimben, és reszkettem, mint gyöngye falevél. Alig bírtam a rajta levő pár szaggatott sort kibetűzni:

... Reményt, csak reményt.

... Oh én vétkemet tudom...

... Szeretlek, de... hiszek, nem esem két-ségbe.

E levél Tarnaírólt jött, és ő elhallgatá előttem. Széttépte igaz, de csak azért, nehogy véltellenül kezembe akadjon az.

Megfoghatlan teremts, irántami szerelemről szolt naplójában, és leveleket fogad el attól, ki oly nemtelenül bánt vele.

Mig e gondolatok foglalkoztattak, midőn Emma a terembe lépett.

Halványan remegve állott meg előttem, a mint kezembem meglátta az áruló papir-darabot. Tekintete inkább fájdalmas meglepetést, mint a rajta kapott bűnos törődést árulá el.

Ez súlydéséről még inkább meggyőződött. Ő legyőzve, színléssel akart viszont engem meggyőzni; most már nem volt tett, mire képesnek ne hittem volna.

Nemán közlekedtem feléje, és a lehető megvetéssel tartám eleibe a levél darabját.

Ő reám nézett, és összerázódott.

Érzém magam is, hogy tekintetemnek többet kelle kifejeznie, mint a mennyit szavakba önteni képes lettem volna, és általa, már mielőtt ajakaink megnyiltak, ki volt mondvá, hogy közöttünk mindennek vége, és a szakítás elkerülhetlen.

(Folytatjuk.)

TÖRTÉNET-IRODALMI LEVELEK.

VI.

A Budapesti Szemlének 3-dik kötete is teljesen az olvasó-közönség kezében van, s ezzel az első évfolyam végét érte.

Megfelelt-e a vállalat céljának? megoldá-e föladatát? méltó helye van-e a Revuek és Review-ek társaságában? Mindhárom kérdésre igennel felelhetni. Czélja volt: „tájékozni a nemzet értelmiségét mindazon eszmékről, melyek világszerte foglalkodtatták a szellemeket” s ezt a történet, politika, nemzetgazdaszat, aesthetica, nyelvtudomány terén részint ismertető, részint eredeti czikkei által elérte, melyek mindenike kimerítő, s némelyike egy könyv terjedelmével is bír. S éppen ezáltal oldta meg föladatát, hogy „közvetítőül szolgáljon a szak tudósok, s mivel közönség közt.” Éppen ezért a részvét naponként növekszik e vállalat irányában, s ha még nem nélkülözheti a nem hazafiai áldozatot, remélhető, hogy az előbb utóbb fölöslegessé válik, s fontartasat előfizetői száma fogja eszközölni. De elszámítva a belbecsölt, mi e köteteknek maradóan érdek kölcsonoz, nézzük, miképp teljesít szerkesztő ígértét. Ígért 80 ívet, s adott nyolcvannolc-zat, s három faldabroszt: mi, tekintve, hogy a faldabroszok közül kettő a Peterman remeke,

bás Nándor, árva fia, Hadikfalváról. Ezek azok a kis magyar fiúk, kiknek számából az annyi üdvös munkásságot kifejtő Szent-István-Társulat hatnak saját költségére eszközöndő kiképzését magára vállalni kegyeskedett, hogy ker. kath. műveltséggel felkészítve, térjenek majd vissza szülőföldjükre, s legyenek magyar ajkú terjesztői s fentartói a ker. kath. hitéletnek honosaik között. Figyelmébe kell itt hoznunk t. olvasóinknak, miszerint Bukovinában hat magyar helység van: Istensegits, Fogadj-Isten, Andrásfalva, Hadikfalva, Józseffalva és Tamnatic, — a hetedikből, Laudonfalvából, régóta elköltöztek a magyar lakosok. E helységek nép-száma 8000. Fentisztelt szépebbé hazánkfa, a Podolinből származott szerzetes atya, ki iskolát Kecskeméten, Rozsnyón és Egerben vég-zé, érti s beszéli a magyar és lengyel nyelvet, s jelenleg Istensegits egyházközségében, mely 2500 lélekkel áll, lelkesíti hivatali visel; a tobbi lelkiatyák, a magyar nyelv nem-tudása miatt, lelki nyajáikkal nem közlekedhetnek. Szíve vette ez ügyállást a buzgó Szent-István-Társulat, mely az egyházközségeket a „Magyar kath. Néplappal” és számos kath. szellemű vallásos könyvekkel látja el, sőt igyekezett oda terjed, hogy idővel tudományos hitoktatással is meg-vigasztalhatta. A derék társulat jövő hó 5-kén tartandó évi nagy-gyűlését, e napra siet a nagy távából a jámbor Bonaventura atya kilencz kisdévével (mert Barabás Nándor Kolozsvárt már mesterségre lón alkalmazva Balázs József szöcsmesternél) Pestre, hogy ott személyesen kegyes pártfogásba ajánlja őket. — Szent és üdvös, a mit a derék társulat eszközölni törek-szik; de azon úton a cél tökéletesen sohasé leendő elérve. Vajjon nem volna célzzerűbb ott benn, a hely színén, egy magyar szerzetes tár-sodának hováhamarabb vetni meg alapját, s egy telepet ültetni oda át pl. a magyar piaristákból, kik azt időnként innét Kolozsvárról alkalmas ta-gokkal könnyedén elláthatnák? Az eszme ko-moly megfontolást érdemel. — A kis fiúk, kán-torokkal együtt forró köszönetet mondanak. Raffay János urnak, a kolozsvári kath. elemi iskolák igazgatójának, a gondos atyai ellátásért, valamint a pater a piarista-atyáknak a szíves vendégszeretetért. Eppen, hogy e sorokat vég-zem (szept. 24-d. 5 órákor este), indul a vándortársaság városunkból Pest felé. Isten áldása kísérje őt és vezérelje szerencsésen. 4.

Torda, szept. 15-kén, 1858. — E hó, kezde-től fogva, melegen viselt magat. Érik a török-búza, szőlő, daczára két-három éven volt hó-harmatunknak; de őszbúzat vetni nem lehet. Ke-mény és száraz a föld.

A kisasszony napi országos-vásár tikkasztó melegben és fulasztó porban telt el. Ugyan-azért az iparosok közül többen locsolgatták bor-vizesborral torkaikat. A baromtenyésztőknek pedig piacunkon víz se jutott, ha pénzen nem vettek azon szegény nőtől, gyerekektől, kik ide cseberrel, léleglyel szokatlan hordani és el-adni. A barmok nyelték egész nap kerdő szá-rak koriaikat. Valójában vették őket a Golgotán viz nélkül tartani, és éppen természet-elleni tény oly helyet választani barom-piacnak, hol se folyó, se kutvz nincs. E fonák gondolat el-len fel kellene a városnak, a környéknek lépni, hogy innen tétessék oly helyre, hol vizet le-hessen meleg időben kapni, zivatarok alkalmá-val épület mellé vonulni, minthogy a már fo-lyamba lépett barom-utlevél szerethetése fe-

lett sok idővesztésbe kerül, ha főveget le nem veszi a szegény ember, még ütleget is kap. Ily terjedelmes országos barom-vásárkor, nem elég őt helyen adni a barom-utlevél, hiszen csak a nagy barommal kereskedőknek kell két iroda, három pedig nem elég a más adóknak, vevők-nek, cserélőknek. A kövér marhák elkeltek azon árban, mint volt azelőtt 15 évvel, az ipar-cikke pedig most is azon magas áron adód-na, mint azelőtt 2—3 évvel, mikor a 6—10 krajczáros, két forintot bankjegyek jartak, melyeknek most itt színeiket se látjuk. A vásár elég népes volt, adótló-vevőtől hemzsegett a piac. Az itt szállásoló lovaskatonaság zenekara is zajosította, élénkítette, jelesen e hó 8-kán este az 6-torjai lovag-iskola koriait között, mit a szuszék, tekenő, lapát, vékaáruló szke-lyek sűrűen vettek körül, köztük egy y lábunak felette jó kedve csucorodott, s előrántott egy oláh legényt, kivel toborzót kezdett tán-czolni, más szuszékos pajtása mondá: mit jársz héj, hiszen németül fujjál! mert éppen kerin-gőt játszottak. Mindegy, lón a felelet, én ma-gyarul járom azt is!

A fős káposztának legnagyobb kelendősége volt, a bányi-hunyadi fuvarosok 10,000-ként szedték össze, s mondák, viszik N.-Váradra, hihető innen tovább a vaspályán. r. l.

A Nyaradmentéről, szept. 18-kán, 1858. — Minthogy nem lehet eléggé említeni és ajánlani a falvakbani gyerekek jobb felügyeletét; a sok szerencsétlen esetek után ujabbán is ajánlom, írjon egy célszerű cikket, hogy értenék meg már az illetők, miszerint ha erőlyesen fel nem lépnek, a sok lézengő, soha iskolába nem járó suhancok miatt minden falu rendre még felperszoldízik. Ugyanis ma egy hete, midőn a legnagyobb szél dühöngött délben, egy utcán lézengő fűcska pipájából akkora tűz támadt Sz.-Háromság helységében, hogy még az ud-var-házak is leégtek, alig maradt meg egyne-hány ház és a templomuk; szegény szeren-csétlenek!

Eppen mondják, hogy ugyan e héten ked-den Kiskalván negyven egynehány ház égett el hasonló tűz miatt és ez is nappal, midőn minden ember a mezőn dolgozott, és miután már minden takarmányok a faluba behordva nekik is. r. i.

Harasztos, szept. 1-jén, 1858. — (Hála-nyilvánítás.) Legyen bármely anyagi és önző korunk, hon és jövő nemzedékért dobogó keblük nem hiányzanak. Vagyunk még ma is, kik mélyen érzik azon igazságot, hogy a nemzet ereje és jóléte a nép értelmiségével s igazi valóságával változatlan kapcsolatban áll, s a társaság rendületlen alapja az egyes polgárok szellemi fejlettségén s jó erkölcsi elmozdításában nyugszik. Mennél felvilágosultabb vala-mely nép, annál kevésbé hódol az előítélet-nek és vak babona kártékony befolyásának. Ime! Isten ezen országát megvalósítani komoly fela-data minden nevelésnek.

Ily magas nézet vezérelte gróf Toroczka J. Juliánna, özv. mélt. Zeyk József né ő nagy-ságát, midőn a harasztosi ev. ref. egyháznak egy szép kiterjedésű s e célra legalkalmasabb helyet iskola-ház építésére ajándékozni kegye-

* Tettünk volt indítványt, hogy minden helység-ben báreltessék ki egy telek, hová a munkára menő nép gyerekeit berakthassa, de nem lett sikere szavunk-nak. Szerk.

kedett. Az átadási oklevél zárszávaiban ez áll: „Midőn ezt teszem, ezáltal az emberiség mive-lődését s nemzetem szilárdulását ohajtom elő-mozdítani, s végtelenül jutalmazom érem ma-gam, ha azon helyen egy tiszta erkölcsökkel ékeskedő nemzedék viruland fel. Az ég áldását kérem mindazokra, kik a jó ügyben fáradoz-nak, s egy iskola létesítésében ernyedetlenül munkálnak!”

Kegyes grófné! fogadj a nagyságod az én leghálásabb köszönetemet. Örököljek a jó ég nagyságod és szép családja felett. Remélem Isten segédelmével, hogy három év múlva (eny-nyi van kitűzve), miután a nyűzső akadályok legyőzettek, Nagyságod forró ohajtása telje-sülve leend, s e helyen a nevelési ügynek új és szebb korszaka fog felvirulni. Isten, benned van bizalmunk! Harasztoson, szept. 11-dikén, 1858.

Basa Mihály,

harasztosi ev. ref. pap és

N.-Enyed ev. ref. esperese.

Sz.-Udvarhely, aug. 15-kén, 1858.* — Ha szeltekintünk a világ láthatáran, mindenütt, mindenben javítást szeretnénk tenni, de a ma-gunkén, öseink által vérell szerzett s talán so-kakra érdemtelenül szállt sajátunkon, fájdalom! nem; pedig a magyarnak s főleg a birtokosság-nak egyszer sohase volt nagyobb szüksége, s ha módot említek, pénze is, mint jelenben, se-gíteni önmagán, embertársain s nemzetén. Igen, bennünk van sok hiba! Kik nem okultunk má-son, mégis irigy szemekkel nézzük a más bol-dogságát. Oh be jó volna kitörölni keblünk-ből a mivelődésnek egyik kártékony fergét, az in-dolentiát, s a hiu ábránd helyett minélhaladáb-sunkat s annak gyümölcsét szereznők meg, ak-kor egy jobb élet derülne reánk s minden hi-tünk, reményünk egyetlenegy tűzökvőn szik-ráznék föl s melegenit keblünket édes hazánk szeretett ölen, melyet virágzóvá tevének. De mit törődöm én ezzel, hisz már annyi jót, szé-pet és üdvöst lehetett olvasni e tárgyban, vagy olvassuk meg jól hazánk lelkes fiának a Köz-löny hasábjain közre bocsátott: „Vigasztaljuk magunkat!” című cikkeit, de ne engedjük esz-méit olvasó-szobánkban a csibuk füstje illatával a légbe szétrepülni, tartsuk legdrágább kin-csul keblünk mélyében mintajékezősunk végett; mert nem nehéz munka azt, a mi már föltalá-tott, végrehajtani, csak akarat kell s megvan minden. Eljöhét, eljön az idő, midőn drágán fizetjük meg azt, mit eddig is elmulasztottunk, minhibáinkból; mert soha nem hiányzott ugyan hazánkban több lelkes ügybarát, mint jelenleg, ki szóval s tettel fellépett nemzetünk bukása ellen, de ha a lelkesedés nem általános, az eredmény se oly vigasztaló. Tudok oly föld-birtokosokat, kiknek urbéri papírjaikban 10—100,000 pengő forintjuk van, s jól is esik füleiknek, ha hallják egyfelől emlegetni, hogy gróf Mikó Imre ur ő nagyméltósága Kolozsvárt saját pompás nyári palotáját s parkját hazánk oltárára szentelé, másfelől a bukaresti olvasó-egyletnek drága könyveit, fölös pénzt saját költségén szállítatá be, azáltal künn is emelve nemzetünket; édes meglegedés ringatja kebe-lök, ha hallják, hogy a Gazdasági-egylet pénz-tára néhány lelkes adakozása által mennyire növekedik, vagy csomagba halmozott s a birodalom minden részeiben szerkeztett főbb lapokat

* Ezen levelet szept. 20-kán vettük, melyik pos-tán késztetett? Szerk.

egy vagy más kezén vinni látják, s ha kérdik kié e sok lap? s hallják, hogy cs. kir. kamarás, kormányzati tanácsos és megyei főnök P. Hor-váth Albert ur ő nagysága; azzal távoznak, a nélkül azonban, hogy magok vagy egy lapot hordatnának, vagy hasonló lelkesedéssel igye-keznének valami ügyet önmaguk javára pénzök-kel előmozdítani, (mert ha boldog a baba, ott mi is egyenként azok vagyunk.) Ha hazánk ci-vilizációjára nem adózunk, letipor a nyomor, életünk inséggel végződik, hátrahagyott csalá-dunk átka a túlvilágban is kísér s megrázkód-tatja a földet körülünk.

Mennyi jót tehetnének most hazánk szelle-mi fejlődésére, a minden felekezeti papok is, kik ö. cs. ap. felsége rendeletéből, csak most 80,000 forintot kapnak az elmaradt dízma kárpótlásául. Mi szentebb elhivatás, mint hazánkért áldozni? s mivel rójuk le szent tartozásunk édesebb em-lékkel, mint ha nemzetünk boldogságára, fol-virágzására törekednünk, s azt anyagi kincsünk-kel, szellemi erőlyvel védeni és oltalmazni nem habozunk? Vajjon, ha minden felekezet öntanodájának virágzására szentelné saját osz-talékát, vagy az egészét egy célra ajánlná föl, nem látszanék-e meg az illető felekezetek vagy valamely jól választott közös érdek virágzásá-ban?

Szólunk egy keveset időjárásunkról is. Időjárásunk ellen, a fürdő-vendégeket kivé-ve, senkinek panaza nincs, reggel és este hideget emlegetnek; hála a termény Istennek, őszivetéseinket is fódél alá helyezők, fádadal-mas mezei munkánk jutalmát, ha most nem, ugy soha el nem vendjük; bezzeg tett is moz-gast gabona-piacunkon, hol eddig egy köből tiszta búza volt 18—20 vrt, most 12—15 vrt, egy köből elegy-búza volt 12—14 vrt, most 8—10 vrt, egy köből kukorica volt 13—14 vrt, most 11—12 vrt, egy szekér száraz tűzi-fa volt 5—7 vrt, most 2—4 vrt.

Már reggeli 10 órákor tiszta búzát nem le-hetett találni, a kereskedők mind felkaparták. Vetemény s minden gyümölcs elégséges van. Általános csak a kifire terjeszszük ki pana-szainkat; kár volt a birodalmi fővárosban a fel-holdat, midőn annak mintájára az első mester kiflit sütött, suly- és folyó-mértékkel nem mér-te meg, talán nem lenne luxus. Új kukoricának szép áldással kecsegtet, ha az Isten nem látog-meg viráharál, a kasokat szaporítani kell. Nem is kell egyéb a székelynek csak török-búza (kukorica, tengeri), az kiállitja abból éven át élelmét, sertést hizál, míg más részével puliszkát főzven, belőle amugy mártogatja felfű-solt sertésének zsirját, eddegili józú husát. Még ráadásul a szabad havakban palinkát is főz s anyjokkal egy-egy kört jó esik beírte. S aztán a falvak koresmái már is felutotték zöld-bokretás fejüket, adnak ok a kukorica bő ter-més előérzetéből hitelbe is palinkát eleget; le-het látni már vasárnaponként imaházak helyett, a káromkodással fertőzött utcákban, a mámo-ros napszámot hemzsegni, bárcsak a büntető-törvény-könyvekben az isten-káromlók* a leg-erősebben büntetettének.

Kassay F. Ignác.

* A büntető-törvény-könyv 122. §-a éppen ezekről említi, s a mindjárt rákövetkező 123. §-ban 1-től 5-ig, és ezen felül 10 évig terjedő büntetés van kimondva.

éppen nem megvetendő ajándék. Ez hát elég általános a vállalatról, melyet az irodalom körül oly buzgó erdélyi közönség, s különösen főurainknak figyelmébe ismét, és ismét ajánlok. E vállalat tisztán a mivel értelmiség szá-mára készül, s hogy ez Erdélyben aránylag jól van képviselve, az közutdásu dolog. A mi-kezt mondk, vegyék figyelembe: azon erkölcsi diadal, hogy e vállalat naponként tejed, nem-csak a szerkesztőknek, ez magának a közönség-nek is diadala. A társaság, mely a Revue des deux mondes-ot alapítá, évtizedeken át vesztett; ha a Szemle nálunk rövid idő alatt meghonosul, nem fog gyalázatunkra válni.

De a harmadik kötetet (VII—X. füzet) még nem ismertem. E kötet megkezd ugyan tö-lém is cikket, —Erdély irodalomtörténete, — de hát azért, főmunkatárs barátom! felhagyjam-e ígéretemnek megkezdett teljesítését, e vállalat ismertetését? ugy hiszem semmi ok: s te jobban ismersz, hogy azért részrehajlóan hig-y.*

Csengery mély, és alapos tanulmányának eredményét mutatja be az emberi mivelődés történetéről megkezdett képvél. Az I. cikkből Chinát és Indiát mutatja be, a re-alismust amott, az idealismust itt, s e köztöt egymással, mintegy párhuzamba téve, látjuk, mennyire nem képes magára ezek egyike se az emberiség boldogulására, s mivé fajul az akármelyik alatt nyögő néposztály. A vég-eredmény egy, s a mennyei birodalomban sem-

* Volt alkalmunk, ezen irodalmunkra nézve főfo-nosságú füzeteket végigtekinteni, s mi azokat még for-róbb kíváncsi ajánlani az olvasóknak, mint ismertető barátunk. Csak annyit kívánunk meg ezen füzetektől mostani kritika nélküli irodalmunkban, igyekeznének szerkesztői egy rovat által a régi „Figyelmező” terét is elfoglalni. Ezzel irodalomnak, s olvasó-közönségnek egyaránt használnának. Szerk.

mivel sincs jobb állapot, mint a szent Ganges partjain.

Szalay Lászlótól János király és a diplo-matia negyedik közleménye Lascynak kon-stantinápolyi követtségét, e nagy fontosságú tény, mely János király, és a szultán közt fri-gyet hozott létre, írja le. A stíl-ekessége, az ősz-szeálítás művészessége egyaránt ajánlják nem-csak tanulság, hanem kellemes olvasmányul még olyanoknak is, kik csak a novellákban gyönyörködnek.

Hunfalvy Pál a nyelvtudomány jelen álla-sát mutatja be. E tudományak nálunk első rendű bajnokai nem pártszempontból, hanem af-féle emelkedve tekintik tárgyát, s számot ad, hogy mi történt, és történik e szakban Európá-ban, hol áll a kérdés, s minő eredmények lö-nek előidézve? S valóban ezt különösen szük-ség is tudnunk. Nemcsak azért, mert Hunfalvy-ként, a munka fele minket illet, hanem mert körünkre e kérdésben nevezetes végzéseket hoznak. Mialatt „Büdingerek historiánkat akar-ják megdönteni, Steinhalt uram nyelvünket de-gradálja. Az által nyelvek szerinte, „Bettelreich-thummal” bírnak. A nyelv pedig a nép szelle-mének nyilatkozománya, mely annál tökélete-sobb, mennél gazdagabb a nyelv-indomban. Ezért a ragaszható nyelvek, alacsonyabb fokúak, mint a hajlíthatók, s az által népek valóban nem is világtörténetek. „Hogy ilyen okoskodás mellett Steinhalt ur a német Niebelungenlied által is magasztos Attilát mért nem vette figyelembe, nem tudom. Az ő okoskodásából az következ-nék, hogy legalsó fokon az a nyelv áll, mely-nek nincs idoma; tehát az idomtalanság. Nem azt hozza ki, az indogermanok után a sinaiak következnének, azért mert ez nem is a k ar idő-mot kifejezni. De hát uraim, ha az ily eljárá-soknak a magyar nyelvészet útját nem állja, pa-

naszkodhatunk-e, ha még nagyobb ferdesé-geket is irnak rólunk?

Szabó Károly a magyar vezérek korát kezdte meg, s I. cikke: Árpád élet és jellem-rajzát mutatja be, minden honi és külföldi kűtfők teljes felhasználásával egész új világi-tásban, s terjedelmére nézve is a honoktól mind életrajzát jóval felülmúlólag. Hogy e munka irodalmunkban minő hiányt pótol, s hogy e részben a kritikai összeállítás mennyire új és szükséges, azt mindenki tudja, ki legkevésbé is ismeri az e részben uralkodó zavart, s ki tudja, hogy míg bizonyos részben megegyez-nek a honi s külföldi kűtfők, némely dolgokban pedig eltérnek. E cikk egyik fő érdeme éppen abból áll, hogy ezeket helyes kritikával egyeztet-i. Csengery Antalról Rawlinson Herodotja I. kötetének ismertetését veszzük, N y u g a t-ázsia történetét az ékiratok világánál, ama becses munkát ismertetve, s czáfólva né-hol, és bemutatva azon eredményeket, melyekre Herodotus tudós magyarázói jutottak, s mely őstörténetünknek fogva is közelről érdekelben-nünket.

Greguss Ágoston egy aesthetikai tanul-mányt közöl (Rosenkranz) nyomán a rútról, mely, mint ő korábban is helyesen elnevezte, nem egyéb tagadólago szépél. Az ily érteke-zések a nézetek, eszmék tisztázására valóban szükségesek, s ő helyesen mondja, hogy „ha művészeink a néheznek tartott elmélettel fog-lalkodnának, nemcsak jobban, de könnyebben is dolgoznának; vége szakadna a sok habozás-nak, s nem kellene oly sokat választaniok, s mégis választékosabbak volnának.”

Szalay László rég pihentelt publicistai tollát újra fölvette, s Guizot, a jószándékú em-ber, elveihez hű polgár, s böcs államférfi me-móiraisjaival ismertet meg, melynek kiadott 1-80 kötete a júliusi forradalomig terjed.

Még két cikkről keli említést tennem, Hun-falvy János folytatja Barth afrikai utazásainak ismertetését, s Benedek József a villany és de-lej ujabbkori elméletéről értekezik. Az első földrajzi irodalmunk hézagait pótolgatja; az utóbbit —bár tárgyához legkevésbé értek,— ügyes földolgozásáért nagy élvezettel olvastam.

Az irodalmi szemle 12 könyvismertetést tartalmaz: Brassai, Szabó József, Tóth Dénes, Szász Károly, a szerkesztőtől, Hunfalvy Páltól, (ki Czernig nagy Ethnographiáját, — melyből már három kötet jelent meg, —szakavatottan ismer-teti. Azon kívül Téli a jelenkori görög iroda-lomról értekezik, s Hunfalvy János földirati apró közlések között.

E tartalomban gazdag kötet ismertetésének végéhez érve, önkénytelen támad bennem a kérdés: nem volna-e sajnos és szegénytelen, ha e vállalat nem tudná magát fentartani?...

Eppen be akarám zánni levelem, midőn az éppen most megjelent Bethlen Miklós önéletrá-sát kezemhez kapom. Ez a Szalay László által szerkesztett Történelmi Emlékek II. kötetét ké-pezi, pazarlóság diszes, de correct kiadásban, minék különben a Szalay neve is elég garan-tíja. E kötetben az önéletrás még nincs bevég-gezve. Bethlen, mint tudjuk, egy válságos és nevezetes korszakban élt, midőn t. i. Erdély Leopold hatalma alá került. Apaí uralkodása előkészíté az eseményt, s e kitűnő államféru-nak abban nevezetes szerepe volt. E korra vo-natkozólag két nagyobb magyar történeti mű-vet birunk, s a Cseréit, mely, mint tudjuk, köz-kézen forog, s a Bethlenét, melyet imitt vár a történet-kedvelő. Kik a Bánffy Dénes és Beldi tragodiáját csak Cseréiből ismerik, ne mu-laszták el a bennök forgott Bethlen följegyzé-seit elolvasni, melyek amaz eseményeket sok tekintetben más oldalról illusztrálják.

Szilágyi S.

KOLOZSVÁRI NAPLÓ.

* Liechtenstein herceg kormányzó ur ő magassága f. hó 20-dikán hajnalhasadtakor folytatta útját Szászvárosról Szeben felé, s 5 1/2 órákor érkezett a n.-szebeni kerület határszélehez, a hol kerületi elnök és helytartósági tanácsos Bogdany által a szászsebesi kerületi főnökséggel együtt a legtiszteltebbesben üdvözöltetett, mire az utazás, egy a népből alakult népes banderium kísérete mellett, tovább folytatott Szász-Sebes felé. Itten diadaliv volt felállítva, s ő magassága, azon kívül, hogy a polgármester és városi képviselőség, az iskolai ifjuság és a tölögő nép által órom és hódolatilnyilatkozatokkal fogadtatott, az evang. templom tornyáról még trombitaharsoggal is üdvözöltetett. A városi lelkes helyettese alá- zatos és hódolatteljes beszédben szerencsétlét- ven ő hercegsége szerencsés megérkezését, ő magassága kegyeltjesen méltóztatott felelni. A kocsai előtt nagyszámu banderiumok a közel- fekvő helységekből, festői nemzeti öltönyeik- ben, zászlókkal lovagoltak csoportosan; min- den helységnél díszkapuk voltak felállítva, s mint a brassói német újságnak távirati sür- gője jelenti: országkormányzó ur 3/12 órákor, a legkedvezőbb idő mellett, s az elősielő nép- tömeg üdvözölő rivalgásai közt tartotta bevonu- lását Nagy-Szebenbe. Valóságos virágoszön- löttel el a herceget, a kinek szívélyes köszön- tése és szelid tekintete minden szíveket a hó- dolat érzetével töltött el. Ő magassága csak pár napig mulatand N.-Szebenben, s azonnal megkezdí körútját az országban.

— A pápa ő szentségének a bécsi udvarnál levő nuntiusa, de Luca Antonin érsek ő excellenciája, e hó 24-kén déljártit érkezett meg városunkba, egyháza minden harangjainak zu- gása, s helységi előjáróság, valamint a katho- likus tanodák tanárai és növendékeinek dísz- tisztelgése közt. Délután ő nagymiga az itte- ni kath. imaházakat látogatta, s a készülő ple- baniai magas goth tornyot járta meg. Kiköcsi- zott a sétákertén át, s meglekinté egy ide Olaszhonból beszámazott derék városi polgár, Biasini D. kertjét, kinek kíséretében meg- nézte a közel fekvő szőlőket, s az itteni szőlő- művelés rendszert elbeszélte. Este az itt állomásozó katonai hangászkár tisztelgett a plebania ablaka alatt, hol ő excellenciája száll- va volt. Ő excellenciája tegnap Szamosújvárra utazott, honnan 27-kére ide visszaváratik.

● Folyó hó 20-kán délelőtt 10 óra tájt, vá- rosunkhoz közel fekvő Gyalu helységében, pipa általi vigyázatlanságból tűz ütven ki, számos gazdák háza, csüré és takarmányai égtek ha- muvá. A szomorító eseten kívül nagyobb fájdal- om az, hogy a leégett házak és takarmány kö- zül egyetlenegy övezgyaszsonynak lévén tűz- kármentesítve jósága csak, a többi károsult- nak a legnagyobb inségnek vannak kitéve. Vaj- ha ezek is tűzkármentesítetlek volna eléghető- javaikat, mennyire enyhítve lenne veszteségük miatti fájdalmuk. E szerencsétlen öltőlől, új- ból ismételjük és ajánljuk kis hazánk minden egyeseinek, hogy jóságaikat tűzkármentesít- sék, mert hisz, hogy ez könnyen létesülhessen, vannak felállítva vidéki ügynökségek, melyek útján a Kolozsvárt létező kölcsönös vagy az első magyar biztosító-intézet a legnagyobb örömmel vesznek fel biztosítéki ajánlatokat. Különösen kérjük a t. t. lelkes urakat a szóban forgó intézetek javalmi és célarányosságáról hallgató híveiket meggyőzni.

● Kormányzó herczegünk ő magassága ün- nepélyes fogadására a régi középkapu helyén egy díszkapu felemelésére a fák elhelyezése vé- glett gödör ásatván, nagymennyiségű szép, tisz- ta fehér oltott-mészre találtak a gödör-ások. Ez annival nevezetesebb esemény, mivel éppen a régi középkapu talpazata alatt találtatván a méz- s, annak természetesen még a kapu építése előtt kellett ott odatátnia, a minek építési ideje pe- dig az ötszáz évet meghaladja.

— A magyar állásának biztosító-egylet a kolozsvári főügyénkség útján egész Erdélyben szervezi magát, s mindennün fogad el biztosí- tásokat.

— Nem rég egy a közjegyzőkre nézve fontos legfelsőbb törvényzéki határozat tétetett közzé. E szerint jegyzőeknek meg van engedve maguknak egy általános meghatalmazást adni, mint az ügyvédek szokták, magától értetődén, hogy oly ügyletüknél, mikhez törvény szerint ügyvéd közbejötté szükséges, csak ügyvéd ál- tal helyettesíthetők. Továbbá meg van engedve a jegyzőeknek birto khaborítási keresetet in- dítani, mert ilyek mint általában sommas pana- szok fogalmazása nem egyedül ügyvédekét il- let. Ily tárgyalásoknál tehát a jegyző nem ügy- védet is állíthat helyettesül.

* Rögtönítélet. B. Katalin 41 éves, mo- hácsi születés, szolgálóleány; M. János 41 éves, kocsolai születés, elbocsátott katoná, napszá- mos, Markovics kanonok urnak aug. 5-én történt meggyilkolásában saját elismeré- suk által részeseinek találtatván, szept. 15-én a Pest-Solt-megyei rögtönbírósság által kötél ál- tali halálra ítéltetlek, mely ítélet rajtok Kalo- csán ugyanaz nap végre is hajtatott. A perár-

gyalas érdekes, de lapunk szűk köre nem en- gedi közlését.

* Zrínyi Miklós hős-halálát a szigetek szept. 7-kén, mint rendesen, az idén is meg- ünnepelelték. A szürke romok ki voltak világít- va; a kapu előtt diadaliv állott nemzeti színben pompázó felirattal. A város is ki volt világítva, és az utcákon szép magyar dalok zenéje gyö- nyörködte a hullámzó népet.

* Mint Bécsből írják, a déli pályavonal egy magántársulatnak eladatott. A szerződést szept. 21-kén írták alá a pénzügyminiszteri pa- lotában. Fő vevőkül a Rotschild ház, Ling, Ta- labot, Usielli és az osztrák Creoit-mobilier em- litetik. A vételár 58—60 millió ft. A társaság közeleki magát a karintli, horvátországi, dél- tiroli és keleti vonal egy bizonyos időre fel- építeni, s az ezen vonalokra eddig tett költsé- geket a kormányban vagy a társaságoknak visz- szafizetni. A szerződés egyébiránt közzé fog téletni, s akkor meglátjuk, mennyire érdekel minket is közelebből.

— Vettük a kolozsvári rom. kath. nyilv. gymnasium évkönyvét 1857/8-ra. Szerkesztve az intézet tanárai által. Tartalmát Gyalogi Jánosnak a múlt század első tizedében, itt Ko- lozsvárt, M.-Vásárhelyt és Udvarhelyt szere- pelt, születésére nézve gyöngyösi jezsuitának ismertetése nyitja meg, ki, mint latin alkalmi költő tüntette ki magát. Egy érdekes történelmi írása is maradt hátra magyarul, az utolsó Ra- kóczi korából, melyet sajtó útján közreadásra méltónak mond ismertető. Ezen évkönyv többi tárgyait a gymnasium belügyeinek, tanári név- sorának s tantárgyainak előadása képezi.

— A „franciaországi bank” közelebbi kimutatása számokból czafolja meg azon híreket, melyeket az üzlet ujonédesé felől némely vé- mes reményűek terjesztettek. Sőt úgy látszik, az üzlet még nagyobb tésedésbe sülyedt. Nincs az üzletnek biztosabb hőmöréje a bank jegyző- könyvének: s a francia bank Párisban 11.3, vidéken 13.6 millió frank forgalombeli csökke- nést mutatott ki; a bank tárcája 369.5 millióra apadt. A bankjegyforgalom is 32 milliót vesz- tett. Ellenben a magánbevételek 9.5 milliónyi- val emelkedtek, s a készpénzzel kéréslet Páris- ban 22.4, vidéken 10 millióval szaporodott. E készlet jelenleg 593.6 millióra emelkedett, — a mi hallatlan — 645 milliónyi forgalomban levő bankjegyek ellenében. Mint tudva van, a kellő fedezés tekintetéből a készletnek a bankjegy- forgalomhoz ugy kell állania, mint 1-nek a 3- hoz; sőt a francziarszági bank azon általános hitelnél fogva, melyben részesül, még a leg- válságosabb időben is, csekélyebb fedezéssel is beír, a mint több esetben meg is történt. Mai nap tehát legalább is 400 millió ércpénz bever- pinczéiben használatlanul. (P. N.)

— London, szept. 11. A bankkimutatás minden részleteiben kielégítő. Mi a pénzpiacot illeti, az a brazilai, indiai és török kölcsönre történt befizetések daczára változatlanul kész a fizetésre (sok a pénz), s jó papírosokra 2 1/2 — 3 százalóra, sőt hathónapos váltókra is 3 1/2 — 5% kamatra kaphatni elég pénzt. Ez aztán azt mutatja, hogy a municipalis szervezetű s olcsó kormányzat az Angolország pénz bősé- gben uszik. Ellenben az egyik angol lap, az „Economist” Bruck miniszter pénzügyteléneinek eredményéről is nagy biza- lommal szól, s az itteni pénztözsérek közt kü- lönben is kedvezőbb véleményre alakult az ausz- triai pénzügyi helyzetéről. Nem hiányoznak továbbá a piacon hírek az új kölcsönről, s kü- lönösen vélik, hogy egy nagy ausztriai kölcsön van létesülőben. (P. N.)

KÜLFÖLD.

Franciaország. — A villafran- cai historianak híre minél tovább terjed, annál több lába látszik nőni. Azonban mind- inkább kiderül, hogy annak valóban nem- csak képzeletilábai vannak. Az a czáfolat, melyet a hivatalos „piemonti lap” az angol lapokhoz intézett, következőleg van szövegezve: „A villafrancai kikötő- nek Oroszország részére történt állítólagos átadása, csupán azon, a kormány által in- gyen (gratuita) tett engedményre szállí- tandó le, miszerint egy már huzomosh idő óta használatlan helységet a régi villafran- cai bagnoban, raktáru lehessen használni tüzelő, s élelemszerek számára; hasonló czélból, már több évek előtt engedtetett át egy helyiség a spezziai öbölben, az éjszakamerikai Egyesült-államoknak.”

E kisded cikknek a czélja kétségki- vül, az egész ügynek minél parányibb je- lentőséget adni. Oly csekélyszerű a helyi- ség becse, melyet a szárd kormány az o- roszoknak átenged, hogy azért még csak kárpótlást se kíván.

Egészen más alakot vált már is a vitá- zat, melyet a Párisban megjelenő „Pays” az angolok ellen folytat, még pedig az o-

rosz-szárd alku érdekében. Itt sokkal ér- dekesebb dolgokról értesülünk, mint a mi- ket a turini hivatalos lap nyilvánítani jónak láta.

„Az angol sajtó — mond a „Pays” — élénken látszik azon tengeri teleppel foglalkozni, melyet az oroszok Villafran- cában állítottak. Az erre nézve tett meg- jegyzések éppen nem szabatosak. A neve- zett kikötő egy 3000 méternyi mélységű, s 900 méter szélességű öböl által képezte- tik, a hol rendesen a hadihajók horgonyoz- nak, minthogy a nizzai kikötő nem elég mély, s ezenkívül nem oly könnyen lehet hozzájutni. A város ormos falakkal van körülvéve, és egy négybástyájú erőd ál- tal van védve. Egy másik vármű, a Mon- talban erőd, mely Nizza és Villa- franca közt egy magaslaton fekszik, vé- di a két várost. Az orosz császári fekete- tengeri hajótársulat már a szárd kormány- tól nem a villafrancai kikötőt, hanem az öböl egy részét keleten bérelte ki 80 év- re, hogy ott raktárakat, hajógyárakat és műhelyeket állítsion. Ily engedélyre a tár- sulatnak elkerülhetlen szüksége volt, miu- tán a társulat székhelye, Kronstadt, hat hónapig be van fagyva. A hely továbbá nem az orosz kormányban van kiadva, hanem egy magán társulatnak, mely az ország- ban semmi egyéb jogot nem nyer, mint- hogy a kibérelt helyeket a szerződéshez képest használhatja, azonban bizonyos kö- telezettségek mellett, melyek közé tarto- zik, hogy egy kikötő-gátot építtetni köte- les. A társulati szerződés egyik feltétele szerint az orosz hadihajóknak jog- uk van a társulat kikötőiben javíttatni ki a rajtok esett károkat.

— Eddig a „Pays”. Itt arról értesü- lünk, hogy a szárd kormány korántse in- gyen adta át a maga helyiséget az orosz társulatnak, hanem hogy bérbeadás történt. Megtudjuk továbbá azon nem kevésbé fon- tos mozzanatot is, miszerint az orosz gőz- hajótársulat világosan kikötötte azon jogot, hogy orosz hadihajók bemehessenek a villafrancai kikötőbe a rajtok esett károk ki- javítása végett. Itt mindenkéül föl kell tünni annak, mi köze van egy kereskedő magántársulatnak hadihajókkal. Már ez is arra mutat, hogy tulajdonképpen az orosz kormány áll a társulat megett, s hogy a mit rég gyaníthatánk, ő az, melynek a társulat csak czégerül szolgál. Kérdés to- vábbá, mire való egyáltalában ez a kikötés, midőn az általános tengeri jog meg erő- dített kikötőkbe is kívánja egy sérült hadi- hajónak bebocsátását. Itt tehát egészen bi- zonytalan számu hadihajók bebocsátása van kikötve; mondhatni, föltétlen bebo- csátása, mert melyik az a hatóság, mely az oroszoknak átadott kikötő-részben el- lenőrséget gyakorland, ha vajjon a béme- nő hajó sérült-e, vagy egy ép, erőteljes ha- dihajó.

— Mindezek felől majd akkor nyerünk kellő felvilágosításokat, midőn a szerződés közzé fog tétetni. Annak tartalma, min- den titkos cikkei daczára is, miket lehe- tőleg rejtegetnek, nem sokáig fog titok- ban maradni; arról az angol parlament, s talán még előbb az angol sajtó gondosko- dni fog. Leginkább feltűnő az, hogy fran- czia lap, s kivált oly állásu, mint a „Pays” oly meleg védőjeül lép fel ez orosz-szárd ügynek, nem mintha kormányi sugallatot keresnénk ezen cikk megett, hanem hogy csupán kereskedelmi szempontból tekintve is, francia érdek van megtámadva a villa- francai orosz telep által.

— Egy még valószínűsre váró hír sze- rint az orosz wérnökök hasonló alkudozás- ban állának a ciotati kikötő egy ré- szére nézve is a Rhone-torkolatnál, mely a „Messageries imperiales” társulatáé. E társulat hajói, melynek Marseilletől kelet- re járó útjában az ausztriai Lloyd verse- nyével kellett küzdeni, feladatukat való- ban nem talalandják könnyebbitve, ha most még egy orosz gőzhajótársulat is meg- telepedik a Középtengeren, oly társulat, mely ezenkívül még többé-kevésbé kor- mányi kincstárból kap segélyt, s a melyre

nézve inkább politika mint kalmári osztalék forog kérdésben.

— Saint Mark Girardin, híres francia tudós, is közöl egy cikket a francziországi sajtó helyzetéről, s többi közl egy igen találó megjegyzést teszen azon nézetnek megczáfolására, mintha az Angliában lé- tező sajtószabadság, a brit nemzet hidegvé- rüségénél fogva, sokkal kevésbé volna ve- szélyes, mint az élénk és szenvedélyes francziák között. Egyszer — beszéli Gi- randin, — egy nagyon elmés arabbal, a ki több idő óta Párisban lakott, a nőknek ke- leten való zárva-tartásáról beszélgettem. Az arab védelmezte ezen rendszabályt. „Önök itt nyugaton — monda, — igenis társaloghatnak minden baj nélkül a nőkkel, mert önök hidegvérűek, de mi keletiek.” „Hát ön itt nálunk Párisban miként tartó- ztatja magát?” kérdé őt Girardin. „Oh én már bele szoktam az itteni életbe,” fe- lelt az arab. Ugyan hát, ne lenne-e lehet- séges — felkiált Girardin, — hogy mi szel- lemünk minden élénksége, s szenvedélye- sége mellett is hozzá szokhassunk a sajtó- szabadsághoz?

Oroszország. — Az oroszok je- lentékeny győzelmet vívtak ki a Kaukazu- ban: e hír tökéletesen valósulva van. Az új nyermény annál fontosabb, mivel Sha- myl személyesen lön megverve és me- gútatmatva. E vereségnek erkölcsi hatása sokkalta tulmegy a közvetlen anyagi vesz- teségen. A látnoki nimbuszall környezve volt főnök, mint látszik, a maga tekintélyét lassankint egészen elveszti, s ezen körül- mény az oroszokat hatalmas léptekkel vi- szí közelebb csejlokhoz, a Kaukazu- nek teljes meghódításához. Éppen a legutóbbi csapás előtt Shamyl jelentékeny erőre szedte volt magát össze, s oly szilárd ál- lást vett vala Varanda mellett, hogy az oroszoknak védelemre kelle szorítkozniok, s a cserkesz táborral szemben sánczolato- kat kezdének állítani. E műveket meg aka- rá Shamyl akadályozni, de vissza lön nyomva; mire működési tervével felhagyva, egy Wladikanoka felé tett diversio által akará az oroszokat megosztani és kikerülni.

Je w d o k i m o f f t b n o k kitalálta a mozdulat célját, s hirtelen egy erős osztályt küldött a fenyegetett pontra. Shamyl törbe lön kerítve, megverve, s hadteste egészen szétugrasztva. Az Argun folyótól éjszakra fekvő egész terület most már az oroszok hatalmában van. Ezen erőlyes hadművelet által ujból meg van czafolva azon már ma- gából hiellenn bir, mintha Sándor czár a kaukazi harcznak békes bevezzéséről gon- dolkodnék. Oroszország ezen hosszas há- borut csak is a hegyi népek teljes meghó- dítása által végezheti be, ha nem akarja a maga Kaukazon tuli tartományait vesztköre hagyni, s átáljában a maga tekintélyét Ázsiában meggyengíteni.

A cserkeszek elmulasztották az egyet- len, döntő pillanatot, mely nekik szabad- ságukat, s függetlenségüket biztosíthatta volna: a krimiai háborut. Shamyl attól félt, hogy öntekintélyét a szultán felsőségének elismerése által gyengíteni fogja; dicsvá- gya, s húsága nem engedte, hogy sze- repét, mint szabad emir, s kis-szultán, fel- áldozza a közérdeknek, mely a mahome- dán népeket akkor felhívta a közös veszély elleni fölkelésre; ő bizalmatlanságot ger- jesztett az ő különben is tudatlan népeivel az europai hatalmak ajánlatai ellen. Azóta nagyot csökkent a nimbus, melyet Euro- pában élvezett. Hegyei között elkülönözöt- ten, az öszpontosított Oroszország egész hatalmának czélul kitévé; az lesz Shamyl sorsa is, a melynek Imeritia fejedelmei már régen zsákmányul estek.

— Az egymástól elidegenült orosz és osztrák hatalmak nagyobb közeledését koronkint közel kilátásba teszik a lapok. Egy bécsi levelező szerint, ha a Sándor czár által tartott varsói hadgyakorlatokon egy orosz herczeg mellett egy ausztriai fő- herczeg is megjelenék, ez egyszerűen személyes udvariasság volna, melyet az udvarok feszült viszonyok között is meg- szoktak tartani. Mindaddig, míg a két ál-

lam keleti politikája diametral áll egymással szemben, addig a szoros viszonyra gondolni nem lehet.

Olaszország. — A villafrancai belső révnék orosz kézbe juttatását Bécsben nem egyének tulajdonítják, mint azon ellenséges indulatnak, melylyel Piemont 1848 óta Ausztria iránt viselkedik. A céljal, mi az oroszokat vezette, hasonlóképpen tisztában vannak. Ugy látszik, hogy Oroszországnak nem igen őszinte szándoka a régi barátságos viszonyokat Ausztriával helyreállítani. Bécsben már is kutatják az eszközöket, melyek az ausztriai Lloyd-társulatot azon állapotba helyeznék, hogy az új lenyegető versenyével sikeresen találkozhassék.

Azsia. — Valamennyi lap nagyobb-kisebb elragadtatással ünnepli a kínai diadalt. Az európai vívmányok, melyek most lassan-lassan napfényre jutnak, mindenesetre jelentékenyebbek, mint az első határozatlan hírek után várni lehetett. Hátra van már most a kivívott nyereményeket fentartani és hasznosítani. Azt ugyan jól teszi Franciaország, hogy eltöklélte magát, tekintélyes hadierőt tartani állandóul China közelében, s kétségkél Angolország is hasonló teend. Sőt Franciaország komolyan látszik arra gondolni, hogy vala-

mely közelfekvő földterületet szerezzen meg, a hol szilárd államot alapíthasson. Tan éppen ez a főgugó a Cochinchina ellen határozott hadjáratra. Minden bízóség szerint szándékozik Franciaország ezen hadjáratot megtenni, a mi Angolországnak aligha inyére leend.

— Francia és angolok növekedő féltékenységgel tekintik a nagyszerű előnyt, a melyet Oroszország azon vidékeken maga számára kivívott. Az Amur-vidék előnye nem csak a Chinához viszonyokra, hanem az Éjszak-Amerikával való összeköttetésre nézve is mindinkább világossá lesznek. S mily kitűnő tudja a muszka és ujonan szerzett területek kedvező fekvését felhasználni. A tartományt már is czélszerűen megerősítette; 10,000 harczképes embere, s 20 gőzösből álló flottillája áll készen. Nem lehet a legőszintébb elismerés meg nem adni azon műnek, a melyen Murawieff tábornok sok idő óta egész csendesen munkált, s a mely most egyszerre oly meglepőleg lépett ki a történelem világába.

UJ POSTA

— Londonból szept. 21-én táviratlozzák: A mai „Times” igen megnyugtá-

tól szól Franciaország mostani politikájáról, egyedül e politika békés voltának tulajdonítván a párisi börze-árfolyamok emelkedését.

— Bécsből szept. 15-ről írják: Londonból azon tudósítás érkezett, hogy az ottani alkudozások egy ausztriai kölcsön megkötése tárgyában kedvező eredményt ígérnek. Azt gyanítják, hogy e tekintetben Rothschild báró visszatérte után határozott végzés fog következni. A tervezett kölcsön hirszerint nem haladja meg a 100 milliót.

— A villafrancai kikötő-ügyet, mint hallszik, az angol kormány igen komolyan vette, de mostanig nem tett többet, mint bizalmas kérdést intéztetett a turini kormányhoz.

— Montebello herczeg, sz.-pétervári francia követ, megbízást kapott, hogy a czárt üdvözlje, a Samil fölött vívott utóbbi győzelem következtében.

— A francia meghatalmazott, Sabatier consul, Ds eddáhba megérkezett. Komolyan állítják, hogy ha Sabatier követelése nem teljesítenek, a francziák újra bombázzandják a szerencsétlen török várost. Már most csakugyan lehetségesse válik, — a miben eddig mégis kétkedtünk, —

hogy a felakasztottakat is még egyszer felakasztják, vagy helyettök egy pár ártatlant akasztanak, csak hogy a francziáknak is legyen saját elégtétök. Ez aztán Kelet civilizálása a keresztény nyugat által.

— A „M. Herald” (kormány-lap) párisi levelezője mondja, hogy hozzá érkezett turini levelek szerint, Turinban elterjedt annak híre, hogy Oroszország titkos szerződést kötött Szárdiniával, melyben az kötelezi magát: Piemontot Ausztriával való netáni háboruja esetében pénz- és katonával gyámolítani, s bekövetkező esetben Lombardia és Velencez birására segíteni (?) mindezt pedig Villafranca átengedéseért.

NYILT POSTA

Sz. B. verseiben mutatkozik erő, de a kidolgozás szabálytalan.

Zelemir beküldött dalai szép tehetségre mutatnak, s mindamellett, hogy aróbb lyrai költeményeket csak kivételesen hozhat lapunk, fogunk egy párt ezekből közreadni alkalmosszerűleg.

Bécsi börze. — Szeptemb. 21-ikén. Erdélyi urbéri-papir 81³/₄. Magyar urbéri-papir 82³/₄. Nemzeti kölcsön 83³/₁₆. Arany 6³/₄. (darabja 4 ft 46³/₁₀ kr) Ezüst 1¹/₄.

Felelős a szerkesztésért BERDE ARON.

Ürbékkárpótlási töké-utalványozás

A károly-fehérvári cs. k. megyei törv. után Boér Dénes örökösének kis-enyedi, forrói bir. után 1151 ft 50¹/₄ kr. — b. Bánffy Jánosnak fudai, háportoni, m-lapadi b. u. 11512 ft 24 kr. — Könte Anna Jakab Károlynénak m. bagói, m-lapadi b. u. 1499 ft 12 kr. — Apór Gyulának vingárdi b. u. 2279 ft 19 kr. — Bal-

16 Lászlónak diódi b. u. 97 ft 22³/₄ kr. — özv. Pálfi Andrásné szül Szalánczinak örményszékesi, veresegyházi bir. után 2837 ft 36 kr urb. kárp. töké és jár. utalv. A köv. beadások nov. 30-ig. Tárgy. nap febr. 8-ka d. e. 9 órákor.

A m.-vásárhelyi cs. kir. megyei törv. után Kovács Rozália özv. Thoradi Józsefnének zágori bir. u. 266 ft 40 kr urb. kárp. töké és jár. utalv. A köv. bead. nov. 4-ig. Tárgy. nap jan. 5-ke 1859 d. e. 9 órákor.

HIVATALOS HIRDETÉS.

A pályázni kívánók arra utasítottak, hogy szabályszerű bélyeggel ellátandó kérelmüket az irt határideig az alóli tanácsához adják ki.

Ezen állomás elnyerésére szükséges, hogy a pályázó orvosbeszű oklevéllel birjon, s ezen kívül a magyar és német nyelv alapos tudását, valamint eddigi közszolgálatát, ugy politikai s erkölcsi feddhetetlen magaviseletét tanúsítsa.

A kolozsvári tanácsból, szept. 14. 1858.

(523) (2—2)

Hirdetés.

A kolozsvári cs. k. kerületi-hivatalnak f. hó 10-kén 7646. sz. a kelt rendelete folytán ezen-

A zilahi cs. kir. megyei törv. után Dcésey Ágnes özv. Guthi Eleknének szécsi bir. u. 7042 ft 35 kr urb. kárp. töké és jár. utalv. A követel. bead. okt. 30-ig. Tárgy. nap dec. 17-ke d. e. 9 órákor.

A sz.-udvarhelyi cs. kir. megyei törv. után Ferenczi József, Miklós és Annának ócsfalvi b. u. 309 ft 52 kr urb. kárp. töké és jár. utalv. A köv. bead. nov. 17-ig. Tárgy. nap jan. 16-ka 1859 d. e. 9 órákor

nel közhírre tételik, hogy a városi pálinka-árulási jog 1858 október 1-től 1859 szept. 30-ig, a folyó évi szept. 20-kán e hivatalnál megtartandó árverés alkalmával a többetigörnek ki fog adni. Vállalkozni kívánók, ellátva magokat 5% bánatpénzzel, mely az ellátás esetében 10% cautióra emelendő, az árverés napján jelenjenek meg ezen cs. k. kerületi-hivatalnak. Az árverési feltételek napokint a hivatali órákban megtekinthetők az irodában.

A cs. k. kerületi-hivataltól. Torda, szeptemb. 12-kén, 1858.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(516) (2—15)

Alóli tisztelettel jelentem a t. cz. közönségnek, hogy a vasút közeledtével meglátogatam ez évben a közelebb tartott világhírű lipcei nagy vásárt, a honnan ellátam rakományt a legújabb divatu prémekkel, bélesekkel és szövetekkel, valamint el vagyok látva a legújabb divatu női öltönyökkel, bundákkal, ott onkák, mull és több körömhöz tartozókkal, ugy legújabb pesti divatu férfi tölki magyarkakkal, bélelt köpenyekkel, boberek, utazó bundák és tengeri főkából készült felső kabátokkal, lovagló bekésekkel és különöszép lama-bőrök és abból készült szőnyegekkel. (Teppich)

Azon bizodalom, a mit már számos évben óta van szerencsém birni a t. cz. közönségtől csaknem az egész országban, bátorit ajánlani figyelmökbe utjonnan ellátott nagy rakományt, annyiál inkább, minthogy első kezektől vásárolván, igen jutányos áron szolgáljak.

Elvállalok minden megrendeléseket pontosan elkészíteni, megjelenek az ország nevezetesebb vásáraiban kész művemmel. Raktárom van Kolozsvárt, Belmagyar-utca, 440. szám alatt.

Kolozsvárt, őszelő 7-kén, 1858.

Balás József.

(252) (1—1)

A városi redout-teremében opto plastikai Világtárlat

II-dik sorozata

még csak ma vasárnap és hétfőn látható. A nevezetességek: Róma, Piza, Velencez, Flórencz, Semmering, Tyrol, München, Salzburg, Drezda, Prága, Berlin, kedden szept. 28-dikán a harmadik sorozatot fogom felállítani.

A t. cz. közönség kegyébe alázatos tisztelettel ajánlom magamat. Blanc.

(527) (1—6)

Alóli tisztelettel jelentik a t. cz. közönségnek, miszerint ösztönözve azon magas pártolók által, melyben rövid meglepedés k ideje alatt részesültek, angolhoni gyököket megbizták Europa-hírű „Hon ble Hudson s Bay Compay in London” a világ minden részéből szerkesztetett börgyűjteményekből az idei országos vásáron különféle legrikább, s jobb bőrök beszerzésére; mely megbízásnak miután ügynökük teljes megelégedésre eleget tett, figyelmzetténi bírtak a t. cz. közönséget gazdagon kiállított raktauk megzemlélésére, mely jószág, választékoság, s lehetőségek áránál fogva, a külföldiekkel méltán vetekedik, s a mellett, hogy mindennemű szőcs-készletek, s prémekek nagy választásban találhatók, megrendeléseket is készséggel fogadva, jól, pontosan, és olcsón végeznek.

Magokat a nagyérdemű t. cz. közönség pártfogásába ajánlják.

Raktáruk Kolozsvárt, piaczor b. Szentkereszti háznál 7-dik sz. alatt.

Prohátzki és társa

(523) (1—3)

Hirdetés.

A nagy-teremi uradalomhoz tartozó makkos erdőbe, jelen év október 1-jétől kezdve, telelés vagy hizlálás végett több száz darab sertések felvételnek, és érettek felelősség vállalatik; tolelésére darabjától 20 p.kr., hizláláért 1 p.fortint számítatván havonként.

Bővebben értekezhetni bérmentes levél által Bodó Dávid ural. Bernádon, utolsó posta Dicső-Sz.-Márton.

(524) (1—2)

Papp János, „Kigyó” cím alatt fűszerkereskedésében, Harlemből kitűnő, és több színű jácztint-hagyma érkezett.

Az elnevezett hagymák ára darabonként 15 p.kr. a névteleneké 12 p.kr.

(344) (2—2)

Egy nézet POPP fogorvos

ANATHERIN SZÁJVÍZÉRŐL.

Kimondva Bonté Gyula, boroszlói levelező állal, szeptember, 1855.

Orvosi egyleteink és köreinkben, a hol oly sok titkos szer fölött törekik pálcza, bécsi fogorvos Popp ur (Goldschmid-Gasse, nro 604) Anatherin szájvíze illő méltánylásban részesült. Hatásáról itt Boroszlóban, a hol az több tekintélyes orvos által megvizsgáltatott és használatra ajánlatott, szép példákat láttunk. Mig oly sok más száj- és fogszerek, csak mint a nyerszkedés és úzerkedés kinövése tekintetnek; az Anatherin-szájvíz minden szájkért által ugy tekintetik és ajánlatik, mint egy egyszerű és vegytani alapelveken szerencsésen szerkesztett száj- és fog szer. Általában minden ily nemű ausztriai gyártmányok solidabb jellemmel bírnak, s épp ez által tartósabb hitelt is vivnek ki.

Található Kolozsvárt: Wolf János gyógyszerésznél. Brassóban: Hoffmann J. Nedelkovics N. M. Johan fia; Nagyszebenben: Zóhrer, Nedelkovits György. Beszterczen: Dietrich és Fleischer. Dézsen: Büchler, Krémer S. N.-Váradon: Janky J. Huzzela. Fogarason: Nehrer. Fejervárt: Megay. Segesvárt: Misselbacher. M. Várhelyen: Dr. Fogarasi. Balázsfalván: Kovárh T. Szászvároson: Leonhart J. Tordán: Wolf gyógyszerész. Debreczenben: Bezler gyógyszerész uraknál.

(525) (1—4)

Porcellán-gyári raktár.

Alóli tisztelettel jelentik a t. cz. közönségnek, hogy a cs. k. szabad. Pirkenhammeri porcellán-gyárnak egyedüli raktára Kolozsvárt a nagy-piacon, gr. Gyulai Lajos 162 számú házánál vagyon; a hol is a már ösmeretes legjobb faju szép porcellán-edények: u. m. a legújabb és elegánsabb asztali, kávé, és teás és mosdó-terítékek, csemege-tányérok, virág-mendezék, süteményes, gyümölcsös, és confe-

tes-tálak és még számtalan meglepő szépségű luxus-tárgyak olcsó gyári árjegyzék szerint nagyszerű kiállításban kaphatók.

Szenkovics Márton.

(526) (1—2)

Egy tanuló fin felvétetik Szenkovics Márton kereskedésébe a nagy piacon; ugyanottan lehet bővebben értekezni.

(524) (3—3)

Jószág eladás.

Gróf Pejacevich Mórkné, született gr. Bethlen Hermína ő nga részéről eladóvá tételtek a következő külön álló jószágok: Szilagy-cseh, Paczal, Mező-szilvás, Spring, Szász-zalákna, Sz.-Anna, és Dalkon egy nagy kiterjedésű erdő, Mindezekre nézve bővebben értekezhetni Kolozsvárt, alsó-szén-utca, 347 szám alatt, Demeer Károlyval.

Alóli tisztelettel jelentem a t. cz. közönségnek, hogy a városi pálinka-árulási jog 1858 október 1-től 1859 szept. 30-ig, a folyó évi szept. 20-kán e hivatalnál megtartandó árverés alkalmával a többetigörnek ki fog adni. Vállalkozni kívánók, ellátva magokat 5% bánatpénzzel, mely az ellátás esetében 10% cautióra emelendő, az árverés napján jelenjenek meg ezen cs. k. kerületi-hivatalnak. Az árverési feltételek napokint a hivatali órákban megtekinthetők az irodában.

(480) (7—12)

STEIN JÁNOSNÁL Kolozsvárt, és WITTICH JÓZSEFNEL M.-Vásárhelyt kapható:

Nagyobb és kisebb (tárczába való) hasonlítás és pénz-átváltási táblák tekintettel a folyó évi november elsőjéltől kezdve forgalomba jövő új és régi pénznemekre.

Ára e czélszerű tábláknak 1-től 6 kr. p. p.